

**Directoraat-Generaal
Luchtvaart**

Rijnstraat 8
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

wob-loket@minienw.nl

Kenmerk

IENW/BSK-2020/180586

Datum 8 oktober 2020
Betreft Wob-verzoek inzake Subsidies elektrisch vliegen

Geachte [REDACTED]

In uw brief van 29 februari 2020, ontvangen op 3 maart 2020, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van Bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht.

In uw Wob-verzoek verzoekt u om verstrekking van:

- overzicht(en) van alle verstrekte subsidies januari 2017 tot heden aan initiatieven ten aanzien van elektrisch vliegen in Nederland.
- overzicht van randvoorwaarden welke bij de verstrekte subsidies zijn verstrekt.

Procedure

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk aan u bevestigd bij e-mail van 3 maart 2020.

Bij e-mail van 30 maart 2020 is het verzoek op grond van artikel 6 van de Wob verdaagd met vier weken. Verder staat er in de brief dat u derhalve uiterlijk 28 april 2020 uw besluit kunt verwachten.

Op 28 april 2020 is het verzoek op grond van artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht opgeschort met drie weken.

Op 12 mei 2020 is aan u medegedeeld dat er niet binnen de wettelijke termijn van 8 weken op uw verzoek beslist kan worden. Hierbij is aan u verzocht in te stemmen met de verlenging van de termijn tot medio juni.

Bij e-mail van 24 augustus 2020 hebt u aan ons gevraagd hoe het staat met uw verzoek. Op 24 augustus 2020 is aan u medegedeeld dat het verzoek zich bevindt in de afrondende fase.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage 1.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn er 10 documenten aangetroffen.

**Directoraat-Generaal
Luchtvaart**

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd dat eventuele derde-belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld hun zienswijzen te geven. De zienswijzen van de derde-belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen. Ik verwijs u hiervoor naar het oordeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Datum
8 oktober 2020

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek gedeeltelijk te honoreren voor de documenten met nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 en 9 en de informatie waarom u verzocht, zoals opgenomen in de inventarislijst gedeeltelijk openbaar te maken. Verder heb ik besloten om de documenten met de nummers 7 en 10 niet openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Overwegingen

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, tweede lid, onder c)

Artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob bepaalt dat het verstrekken van informatie achterwege blijft voor zover dit bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens wordt op grond van bestendige jurisprudentie verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgelezen of afgeleid met betrekking tot de technische bedrijfsvoering of het productieproces dan wel met betrekking tot de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. Cijfers of gegevens die de financiële bedrijfsvoering en andere financiële stromen betreffen, worden eveneens als bedrijfs- en fabricagegegevens aangemerkt.

De documenten met nummers 1, 3 en 8 bevatten ook vertrouwelijke bedrijfsgegevens die vertrouwelijk aan de overheid zijn medegedeeld. Deze gegevens bieden een gedetailleerd inzicht in de verwachte bekostiging en investeringen van de betrokken bedrijf of rechtspersonen en worden derhalve niet openbaar gemaakt.

Eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met nummers 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9 staan persoonsgegevens. Hoewel ambtenaren en derden in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op bescherming van hun persoonlijke levenssfeer, geldt dit in beginsel wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen van bestuurders, ambtenaren en personen van andere organisaties. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten.

Het vraagt een belangenafweging en daarbij spelen volgens de rechtspraak verschillende aspecten een rol, zoals de functie van de ambtenaar en de mate

waarin sprake is van een publieke functie, waardoor de betrokkenen in de openbaarheid treedt of de namen in de openbare bronnen traceerbaar zijn. Dit geldt in ieder geval voor personen vanaf een bepaald functieniveau die zich in de openbaarheid presenteren vanuit hun functie. Tevens is van belang de positie en verantwoordelijkheid van de betrokkene bij de taakuitoefening. Daarnaast is van belang de controleerbaarheid van de taakuitoefening. Zo worden namen van ambtenaren die krachtens mandaat stukken hebben ondertekend, openbaar gemaakt, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

**Directoraat-Generaal
Luchtvaart**

Datum
8 oktober 2020

Onevenredige benadeling (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g)

De documenten 1, 3, 4, 5, 6, 8 en 9 zijn gelakt op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g. Verstrekking van informatie op grond van de Wob blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Documenten 1 en 3 bevatten bankrekeningnummers en zijn gelakt op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g omdat de mogelijkheid bestaat dat deze gegevens bij openbaarmaking misbruikt zouden kunnen worden.

Persoonlijke beleidsopvattingen uit intern beraad (artikel 11).

Artikel 11, eerste lid, van de Wob bepaalt dat in geval van een verzoek om informatie uit documenten opgesteld ten behoeve van intern beraad, geen informatie wordt verstrekt over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen. Documenten met nummers 2,7,9 en 10 betreffen de correspondentie tussen ambtenaren over de subsidie inzake elektrisch vliegen.

Artikel 11, tweede lid, van de Wob bepaalt, dat over persoonlijke beleidsopvattingen met het oog op een goede democratische bestuursvoering informatie kan worden verstrekt, maar niet in tot personen herleidbare vorm.

Op grond van artikel 1, onder c, van de Wob wordt onder intern beraad verstaan het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid.

Een persoonlijke beleidsopvatting is een opvatting, aanbeveling of conclusie van één of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten (artikel 1, onder f, van de Wob).

Als documenten van intern beraad worden blijktens de toelichting op de Wob en bestendige jurisprudentie o.a. aangemerkt: nota's van ambtenaren aan hun politieke en ambtelijke leidinggevendenden, correspondentie tussen ministeries of andere bestuursorganen onderling en concepten van stukken. Ook documenten afkomstig van externe personen of organisaties die bij de beleidsvorming en besluitvorming worden betrokken kunnen als documenten bestemd voor intern beraad worden aangemerkt. Deze beperking op de informatieverplichting is in de Wob opgenomen omdat een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding gewaarborgd moet zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de

standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Directoraat-Generaal
Luchtvaart

De documenten betreffen interne e-mails en ambtelijke nota's met juridische en bestuurlijke analyses, ambtelijke standpunten, voorstellen, overwegingen en adviezen, die zijn opgesteld voor intern beraad en zijn aan te merken als persoonlijke beleidsopvattingen. Voor zover daarin ook feitelijke of anderszins informatie met een overwegend objectief karakter staat, is deze informatie zodanig nauw verweven met de persoonlijke beleidsopvattingen dat die daar niet los van kan worden gezien en deze worden deze, conform vaste jurisprudentie, eveneens niet openbaar gemaakt.

Datum
8 oktober 2020

Ik zie in dit geval geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob, informatie te verstrekken die niet herleidbaar is tot personen en hun persoonlijke beleidsopvattingen. Ik acht het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering dat de standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie.

Wijze van openbaarmaking

De documenten, zoals vermeld op de inventarislijst worden u per e-mail toegezonden.

Plaatsing op internet

Dit besluit zal geanonimiseerd op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,

Waarnemend directeur-generaal Luchtvaart en Maritieme Zaken

B.C.M. Gijsbers

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kan een belanghebbende tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat, ter attentie van Hoofddirectie Bestuurlijke en Juridische Zaken, afdeling Algemeen Bestuurlijk-Juridische Zaken, postbus 20906, 2500 EX, Den Haag.

Het bezwaarschrift dient te zijn ondertekend en ten minste te bevatten:

- naam en adres van de indiener;
 - de dagtekening;
 - een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt (datum en nummer of kenmerk);
 - een opgave van de redenen waarom men zich met het besluit niet kan verenigen.
 - zo mogelijk een afschrift van het besluit waartegen het bezwaarschrift zich richt.
- Het niet voldoen aan deze eisen kan leiden tot niet-ontvankelijkheid van het bezwaarschrift.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
 - b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in

aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

**Directoraat-Generaal
Luchtvaart**

Datum
8 oktober 2020

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.